

Meebewegen

Ooit trof ik een vriend van mij in woedende wanhoop aan. Hij wilde een vervallen schouw in zijn monumentale huis in de Utrechtse binnenstad terugbrengen in de staat van rond 1900, en stuitte op een verbod van de monumentenwacht. Hij had de verkeerde periode gekozen. De schouw moest terug naar het aanzien van 1850. "Waarom zou dát de goede periode zijn!", brieste mijn vriend. Hij begon in de monumentenwachter een soort heks te zien die naar willekeur het leven bevriest en stilzet. Terwijl veranderen toch de essentie van leven is.

Ook een rentmeester is er om te beheren en behoeden wat voor mensen belangrijk is. Daar komen vast allerlei sociale, juridische en financiële vaardigheden bij kijken. Maar ook filosofische, zo stel ik me voor. Je zult namelijk een verhaal moeten hebben over hoe je erfgoed levend houdt. En dat vraagt dat je onderscheid kunt maken tussen de kern die het bewaren waard is, en de rest die gerust mag meebewegen met de tijd. Hoe herken je kostbare essenties te midden van alle vrolijke rommel en ruis?

Het bovenstaande is eigenlijk nog te simpel gesteld, omdat het uitgaat van een lineair model van tijd – een model waarin je vanuit het nu kijkt wat je van vroeger voor later wilt bewaren. Inmiddels (zo begrijp ik) moeten ook rentmeesters in kringlopen gaan denken. Ze zullen zich dus ook moeten buigen over bloei en verval, over opnemen en uitscheiden, over inademen en uitademen.

Marjan Slob is filosoof, schrijver en columnist voor de Volkskrant. Met haar boek *Hersenbeest* (Uitgeverij Lemniscaat) won zij de Socratesbeker voor het beste filosofieboek van het jaar.

Wij filosofen hebben het gemakkelijk. Wij nemen in zo'n geval nog een extra stapje terug en zeggen: kringlopen zullen er altijd zijn. Daar is geen ontkomen aan. Dus wat je ook doet, het past uiteindelijk in een kringloop. "Ja, dat zal", hoor ik u zeggen, "maar het kan zomaar gebeuren dat wij dan niet meer in die kringloop passen."

En precies die reactie geeft richting. De essenties die mensen zoeken – in lineaire tijd, in kringlopen – zijn noodzakelijk op onze maat toegesneden. Ze zijn

op onze zintuigen afgestemd. Je wilt zorgen voor dingen omdat die ons leven mooier, rijker en betekenisvoller maken.

Door te wonen in een monument heeft mijn vriend de verplichting op zich genomen om zich onderdeel te voelen van een groter geheel, en om daarvoor te zorgen. Tegelijk moet hij in én met zijn huis kunnen ademen en veranderen. Wat dit praktisch betekent, mag u uitmaken. Ik weet alleen: cultuur behoeden is het leven vieren.